

ДЕВІАНТНА ПРИРОДА ІННОВАЦІЙ

Струнін Віктор Володимирович

Національний університет харчових технологій

Бурхливі економічні процеси, швидкоплинність смаків, зростаюча конкурентна боротьба, дедалі зростаючі вимоги до номенклатури та якості продукції, зменшення тривалості виробництва і виконання окремих робіт зумовлюють безперервний пошук нових підходів, методів і засобів досягнення бажаних результатів.

Відстежуючи наявні економічні процеси, стає зрозуміло, що на сьогоднішній день для утримання бажаної частки ринку і свого споживача вже недостатньо просто змінити назву товару, дизайн упаковки чи гасло. Виникає потреба якісних змін, яка може бути задоволена виключно інноваційним шляхом.

Інноваційна діяльність в умовах сьогодення акумулює значні фінансові потоки і стає основною рушійною силою розвитку суспільної свідомості, підприємств, держави і світу в цілому. Вдаючись до осмислення природи інновацій, нескладно зрозуміти, що інновації, і як явище, і як процедура, і як конкретний кінцевий продукт носять в собі девіантну природу.

Поняття девіантність (від лат. *deviatio* – ухилення) характеризує невідповідність об'єкту офіційно встановленим стандартам, шаблонам, певне соціальне явище, виражене в масових формах людської діяльності, що не відповідають офіційно встановленим або фактично сформованим у даному суспільстві нормам.

Втім, не зважаючи на дану обставину, було б хибним закладати в понятті інновацій класичне розуміння поняття девіантної поведінки, з тлумаченням його як протистояння правовому порядку в країні або відмову у дотримванні визнаних стандартів, для прикладу – стандартів якості. Навпаки, розглядаючи поняття девіантності у безпосередньому системному зв'язку з інноваційною

діяльністю, слід розуміти і акцентувати особливу увагу на своєрідній природі інновацій.

Поняття девіантності у контексті інноваційної діяльності набуває окремого значення, яке відображає перш за все істотні, якісні зміни, які виражаються у появі (створені) нових методів, засобів, технологій, не відомих суспільству раніше. Зважаючи на це, стає зрозуміло, що зазначені якісно нові зміни (характеристики) не могли бути передбачені до моменту впровадження інновацій. Цілком логічно тоді стверджувати, що і вписуватися у існуючі норми і правила дані зміни за рахунок інновацій теж скоріше за все не можуть.

Іншими словами, девіантна природа інноваційної діяльності, по-суті, виступає рушійною силою для зміни парадигми сприйняття явищ і процесів у різних сферах людської діяльності, зумовлюючи відповідно зміни та/або удосконалення існуючих стандартів, норм, правил і звичаїв.

Таким чином, девіантна природа інноваційної діяльності виступає не як певний бар'єр чи супротив у розвитку, а навпаки, як його генератор і основна рушійна сила, яка дозволяє усвідомити і досягати невідомих раніше меж та покращення показників діяльності.

Тобто, у кінцевому підсумку, можемо стверджувати, що девіантність інноваційної діяльності проявляється тоді, коли з'являється абсолютно новий продукт у будь-якій можливій формі (товар, послуга, технологія і т.д.), при цьому вбачається, що функції, які притаманні цьому продукту, не були доступними і осяжними до моменту його появи, що може викликати появу нових стандартів та норм.